

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดยะลา ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 214 คน จากโรงเรียนในสังกัด จำนวน 214 โรงเรียน

1.2 ครูประจำการที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 2,370 คน จากโรงเรียนในสังกัดจำนวน 214 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้ผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา เป็นหน่วยแจงนับ ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีผสม (Mixed Form Sampling) ดังนี้

2.1 เลือกโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีกำหนดโควตา (Quota Sampling) จำนวนร้อยละ 30 (นิภา ศรีไพโรจน์, 2527 : 79) ของโรงเรียนในสังกัดทั้งหมดและได้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 65 โรงเรียน

2.2 เลือกหน่วยแจงนับจากโรงเรียนในสังกัด โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ได้ชื่อโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนกลุ่ม

ตัวอย่าง เป็นหน่วยเจงนับ จำนวน 65 คน

2.3 เลือกหน่วยเจงนับที่เป็นครูจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีกำหนดโควต้า (Quota Sampling) จำนวนร้อยละ 30 ของครูประจำการในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ได้ครูเป็นหน่วยเจงนับ จำนวน 319 คน

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 65 คน ครู จำนวน 319 คน รวมทั้งสิ้น 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประถมศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ทักษะการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1.1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ
- 1.1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.1.3 ทักษะด้านกระบวนการหมู่พวก
- 1.1.4 ทักษะด้านการบริหารบุคคล
- 1.1.5 ทักษะด้านการประเมินผล
- 1.1.6 ทักษะด้านเทคนิควิธีนิเทศ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา ประกอบด้วยพฤติกรรมการสอนของครู เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Questions)

2. เกณฑ์การให้ค่าถ่วงน้ำหนัก

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้ค่าถ่วงน้ำหนักของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่แสดงระดับทักษะการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและระดับพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาเป็นค่าน้ำหนัก

5 4 3 2 1 ตามลำดับ และมีความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความสามารถในการนำทักษะการนิเทศมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความสามารถในการนำทักษะการนิเทศมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความสามารถในการนำทักษะการนิเทศมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความสามารถในการนำทักษะการนิเทศมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความสามารถในการนำทักษะการนิเทศมาใช้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ในระดับน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ผลประเมินความคิดเห็นที่คัดแปลงตามแนวของ วัน เดชพิชัย (2532 : 11) เป็นหลักในการกำหนดช่วงน้ำหนักเฉลี่ยเป็น 5 ช่วง แต่แต่ละช่วงจะมีความหมายดังนี้

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยมาก

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ทักษะการนิเทศ พฤติกรรมการสอนของครู จากหนังสือ เอกสาร ตำรา บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

3.1.1 ทักษะการนิเทศการศึกษา

3.1.1.1 ทักษะด้านความเป็นผู้นำ

3.1.1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

3.1.1.3 ทักษะด้านกระบวนการหมู่พวก

3.1.1.4 ทักษะด้านการบริหารบุคคล

3.1.1.5 ทักษะด้านการประเมินผล

3.1.1.6 ทักษะด้านเทคนิควิธีนิเทศ

3.1.2 พฤติกรรมการสอนของครู

3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2 กำหนดเค้าโครงแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ

3.2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านกระบวนการหมู่พวก ทักษะด้านการบริหารบุคคล ทักษะด้านการประเมินผล และทักษะด้านเทคนิควิธีนิเทศ

3.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู

3.2.3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน

4. การปรับปรุงและทดลองใช้แบบสอบถาม

4.1 นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงและแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

4.3 นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาตรวจวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มีค่าเท่ากับ .9785 และตอนที่ 2 มีค่าเท่ากับ .9106

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตทำการวิจัยต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ในนามของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดทำหนังสือ แนะนำตัวต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยะลา
3. ขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในการส่งและรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างภายในระยะเวลาที่กำหนดในนามของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
4. ติดตามและรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอด้วยตนเอง
5. ติดตามแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยดำเนินการดังนี้
 - 5.1 ส่งแบบสอบถามไปให้ตอบใหม่อีกครั้งและขอความร่วมมือให้ส่งคืนภายใน 7 วัน
 - 5.2 ติดตามเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับกลับคืนครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 64 ฉบับ และครู จำนวน 311 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 375 ฉบับ
6. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมกรณีทัศนคติด้านทักษะการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา

2. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านกระบวนการหมู่พวก ทักษะด้านการบริหารบุคคล ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านเทคนิควิธีนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา กับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา
4. วิเคราะห์ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู และสร้างสมการในการพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู
5. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
2. นำข้อมูลลงรหัสและบันทึกสื่อ
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่อไปนี้
 - 3.1 สถิติพื้นฐาน
 - 3.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 3.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
 - 3.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 3.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา ใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู และสร้างสมการในการพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_{xi}^2}{s_{xt}^2} \right\}$$

เมื่อ α_k แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_{xi}^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_{xt}^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (Norussis, 1990 : B-86) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน ขนาดของตัวอย่าง

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Norussis, 1990 : B-86)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X_i	แทน คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อกันหาตัวพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู และสร้างสมการในการพยากรณ์พฤติกรรมการสอนของครู ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ชุดคำสั่งคัดเลือกตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร คือ LEADER HUMAN PEER PERSON EVAL และ TECHNIC เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม BEHAVE โดยวิธี Stepwise Regression ดังนี้

```
REGRESSION VARIABLES = LEADER HUMAN PEER PERSON EVAL TECHNIC
/DEPENDENT = BEHAVE
/METHOD = STEPWISE
```